

Atgimstantys paminklai. Kun. Robertas Gedvydas Skrinskas: Atkurkime Gumbių kaimo koplytstulpį – išgelbėkime istorinį paminklą

Tiesos.lt redakcija 2020 m. birželio 30 d. 0:27

2

Gumbių km. (Kėdainių r.) grūdinis, išplėtas, apšviestas, patiktas likimo valiai koplytstulpis.
(Unikalus paminklo kodas 41948)

Kaip žinoma, koplytstulpis yra sinkretinis liaudies kultūros reiškiny. Tai savotiška amato, meno bei tikėjimo sintezė, kurioje jungiasi architektūros, skulptūros, kalvystės bei tapybos elementai. Lietuvos kryždirbiai sugebėjo suderinti krikščionybę bei archajišką gamtos ir žmogaus santykį.

Koplytstulpių statymo paprotys atkeliavo iš gilaus mūsų protėvių tikėjimo ir pagarbos dvasiniam pasauliui. Jie statomi kaip dvasinės apsaugos sakraliniai ženklai.

Šie paminklai greta religinės ir paprotinės reikšmės įgijo ir nacionalinio simbolio statusą. Jie įsitvirtino kaip tautinės tapatybės ir vienybės simbolis.

Kryžiai geležinėmis viršūnėmis, ornamentuoti kryžiai, „saulutės“, įvairių siužetų medinės skulptūros – visa tai laikoma vertingiausiu lietuvių liaudies meno palikimu.

Dėl savo gyvybingumo ir gajumo, meninės brandos ir tos ypatingos vietos, kurią kryždirbystė užima atskiro žmogaus bei bendruomenės gyvenime, 2001 m. gegužės 18 d. Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija (UNESCO) Kryždirbystę ir kryžių simboliką Lietuvoje pripažino unikalios žmonijos nematerialaus kultūros paveldo vertybe. Ji buvo paskelbta vienu iš pirmųjų 19-os Žmonijos žodinio ir

nematerialaus paveldo šedevrų, o 2008 m. pabaigoje įtraukta į Reprezentatyvųjų žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą.

Kryždirbystės objektai suskirstyti į tris grupes: kryžiai, stogastulpiai ir koplytstulpiai.

Gumbių kaimo (Šėtos seniūnija, Kėdainių r.) koplytstulpis (unikalus kodas 41948) – mažosios architektūros paminklas, UNESCO pripažintas istorinis, nacionalinis, etnografinis Žmonijos kultūros paveldas, Šėtos seniūnijos pasididžiavimas, krašto tapatybės simbolis, liaudies meno vertybė – deja, nyksta.

Siekdami šį istorinį paminklą išgelbėti, 2020 m. liepos 12 d. organizuojame visuomeninę akciją ATGIMSTANTYS PAMINKLAI.

Programoje:

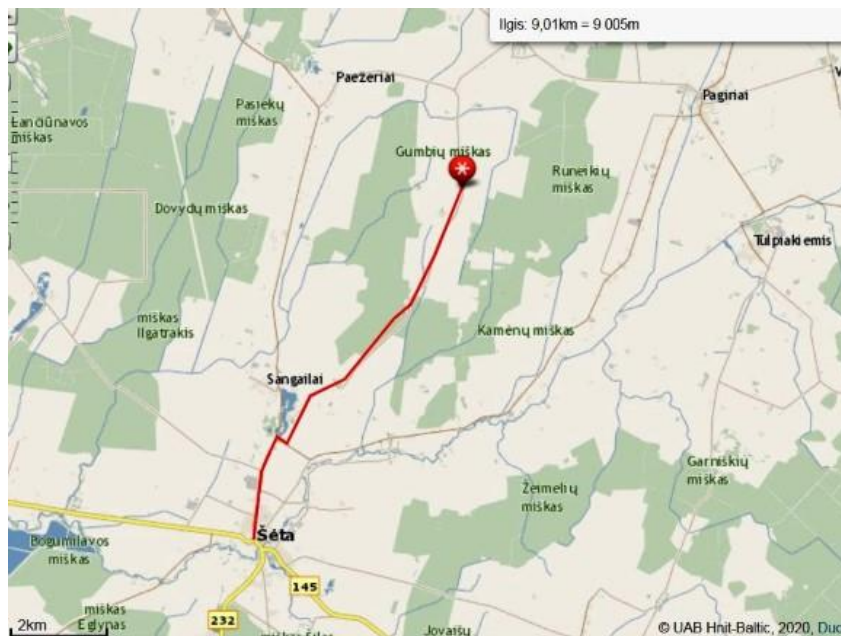
– DVIRAČIŲ ŽYGIS: Šėta – Gumbių km.

Liepos 12 d. 17 val. išvykstame iš Šėtos seniūnijos aikštės. Numatomas atvykimo į Gumbių kaimą laikas – 18 val. Visi kiti laukiami prie Gumbių koplytstulpio 18 val.

– TRUMPI PASISAKYMAI.

– Šv. ANTANO STATULĖLĖS PAŠVENTINIMAS.

– Simbolinė AGAPĖ.

Regioninė atskirtis toliau didėja, provincijų miesteliai merdėja, žmonės emigruoja. Nyksta ir Lietuvos paveldas. Trinama istorinė atmintis. O be atminties mankurtas gali nužudyti savo motiną /Tėvynę/. Bet... jei veiksime solidariai, galime bandyti stabdyti šią atskirtį.

Todėl ir KVIEČIAME visus neabejinguosius: atvykite patys ar atsiųskite bent po vieną savo bendruomenės ar organizacijos atstovą į šį tikrai neeilinį įvykį ir tarkite žodį – išsipareigokime kiekvienas asmeniškai ar bendruomenių, organizacijų vardu pratęsti šį žygį, kad ši ATGIMSTANČIŲ PAMINKLŲ banga užlietų visą Lietuvą.

Pagarbiai.

Kun. Robertas Gedvydas Skrinskas

Šėtos klebonas

<http://www.tiesos.lt/index.php/tinklarastis/straipsnis/kun.-robertas-gedvydas-skrinskas-atkurkime-gumbiu-kaimo-koplystulpi-igsawelbe>

<https://naujasis.lyrtas.lt/kultura/istorija/2020/06/30/news/kunigas-kviecia-gelbeti-nykstanti-gumbiu-koplytstulpi-15400548/>

<https://www.elta.lt/lt/pranesimai-spaudai/prikelkime-koplytstulpi-202546>